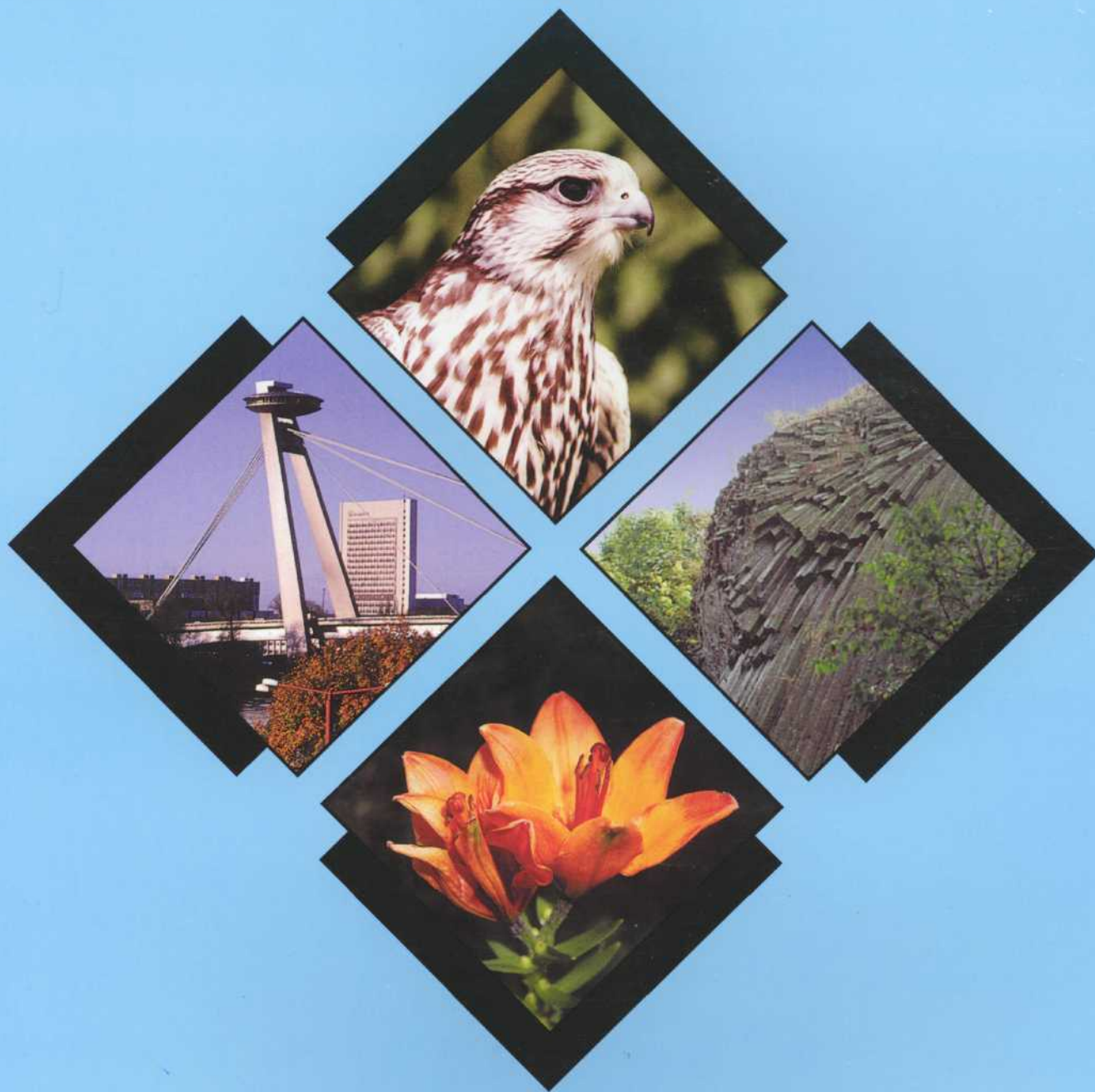

MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

SPRÁVA O STAVE
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
V ROKU 1996

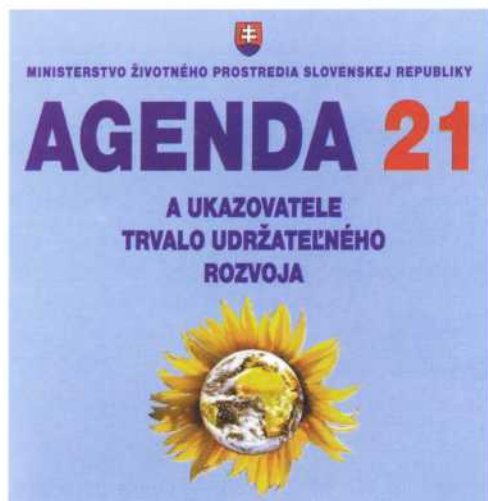

**MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

**SPRÁVA O STAVE
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
V ROKU 1996**

**SLOVENSKÁ AGENTÚRA
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA**

IX. UKAZOVATELE TRVALO UDRŽATEĽNÉHO VÝVOJA

Na 4. zasadnutí Komisie OSN pre trvalo udržateľný rozvoj 18. apríla 1996 v New Yorku bol schválený dokument Ukazovatele trvalo udržateľného rozvoja. Tento dokument obsahuje **132 indikátorov** usporiadaných do sústavy Hybná sila - Stav - Reakcia. Indikátory typu **Hybná sila** predstavujú ľudské činnosti, procesy a modely, ktoré majú účinok na trvalo udržateľný rozvoj. Indikátory typu **Stav**

indikujú „stav“ trvalo udržateľného rozvoja a indikátory typu **Reakcia** uvádzajú strategické a ďalšie možnosti reakcie na zmeny v stave trvalo udržateľného rozvoja. Všetkých 132 ukazovateľov trvalo udržateľného rozvoja (38 sociálnych, 28 ekonomických, 56 environmentálnych a 15 inštitucionálnych) uvádza osobitná publikácia MŽP SR pod názvom AGENDA 21 a ukazovatele trvalo udržateľného rozvoja vydaná v roku 1996.

V nasledujúcich tabuľkách sú prezentované vybrané environmentálne ukazovatele trvalo udržateľného rozvoja v Slovenskej republike v roku 1996.

Ovzdušie

Ukazovateľ	Merná jednotka	Hodnota
101. Emisie plynov spôsobujúcich skleníkový efekt ¹⁾	Gg	
CO ₂		45 000
CH ₄		320
N ₂ O		8
102. Emisie oxidu siričitého	t 2)0%	¹⁾ 224 199 39,6
103. Emisie oxidov dusíka	t 2)0%	¹⁾ 139 551 71,2
Emisie tuhých znečisťujúcich látok	t 2)0%	¹⁾ 66 977 18,78
Emisie oxidu uhoľnatého	t 2)0%	¹⁾ 373 315 107,63

¹⁾celkové množstvo emisií v roku 1996

²⁾podiel celkového množstva jednotlivých emisií v roku 1996 a rovnakej hodnoty v roku 1986

Voda

Ukazovateľ	Merná jednotka	Hodnota
62. Ročné odbery podzemnej a povrchovej vody ako percento dostupných vodných zdrojov	%	¹⁾ 10,6 ²⁾ 1,3
63. Spotreba vody v domácnostiach na jedného obyvateľa	l/obyvateľ/deň	³⁾ 134,7
64. Zásoby podzemnej vody	l/s	⁴⁾ 73 557
67. Zaobchádzanie s odpadovými vodami	%	⁵⁾ 72,1
68. Hustota hydrologických sietí	km ² /hydrologickú stanicu	⁶⁾ 101,73
79. Národný ročný index zrážok	mm	⁷⁾ +77 ⁸⁾ 762

¹⁾za dostupný vodný zdroj je považovaný dlhodobý priemerný ročný prietok tokov prameniach na našom území

²⁾za dostupný vodný zdroj je považovaný dlhodobý priemerný ročný prietok, ktorý preteká našimi tokmi

³⁾údaj sa týka obyvateľov zásobovaných vodou z vodovodu

⁴⁾využiteľné zásoby podzemných vôd SR ku dňu 31.12.1994 (Využitelnými zásobami podzemných vôd je tá časť podzemnej vody, ktorú možno z horninového prostredia odobrať technicko-ekonomickými prostriedkami pri dodržaní ekologickej rovnováhy prostredia.)

⁵⁾v údají nie je zohľadnený stupeň čistenia

⁶⁾za hydrologickú stanicu sa tu považuje monitorovacia stanica kvantity povrchových vôd

⁷⁾odchýlka od dlhodobého priemeru v SR

⁸⁾priemerný ročný úhrn zrážok v roku 1996

Pôda

Ukazovateľ	Merná jednotka	Hodnota
75. Zmena využívania krajiny	Index 1996/1995	
Poľnohospodárska pôda		99,9
Lesné pozemky		100,0
Vodné plochy		98,9
Zastavané plochy a ostatné plochy		100,0
85. Používanie pesticídov v poľnohospodárstve	⁴⁾ l/10 km ²	1,59
86. Používanie umelých hnojív	¹⁾ l/10 km ²	45,45
87. Percento zavlažovanej ornej pôdy ²⁾	%	³⁾ 21,7
89. Orná pôda na jedného obyvateľa ²⁾	ha	0,27

¹⁾údaj je počítaný na plochu PPF; bez súkromne hospodáriacich roľníkov a záhumienkárov

²⁾myslí sa orná pôda v súlade s členením PPF

³⁾podiel vybudovaných závlah a výmery ornej pôdy

⁴⁾vyjadrené na plochu poľnohospodárskej pôdy

Lesné hospodárstvo

Ukazovateľ	Merná jednotka	Hodnota
93. Intenzita ťažby dreva	%	¹⁾ 0,41
94. Zmeny výmery lesných pozemkov	ha	1 923 719
95. Percento obhospodarovaných lesných pozemkov	%	²⁾ 39,2 ³⁾ 96,7
96. Chránené lesné areály ako percento celkovej výmery lesných pozemkov	%	⁴⁾ 0,42 ⁵⁾ 0,15

¹⁾ podiel celkového objemu ťažieb a celkového bežného prírastku

²⁾ podiel plochy lesných porastov a celkovej výmery pôdy štátu

³⁾ podiel plochy lesných porastov a výmery všetkých lesných pozemkov

⁴⁾ podiel lesnatých častí chránených území (vrátane ich ochranných pásiem) a celkovej výmery lesných porastov

⁵⁾ podiel plochy ochranných lesov (podľa kategorizácie lesov SR) a celkovej výmery lesných porastov

Ochrana prírody

Ukazovateľ	Merná jednotka	Hodnota
97. Ohrozené druhy ako percento z celkového počtu žijúcich druhov	%	¹⁾ 1,25 ²⁾ 11,13

¹⁾ podiel kriticky ohrozených taxónov vyšších rastlín z celkového počtu známych taxónov vyšších rastlín SR

²⁾ podiel kriticky ohrozených taxónov stavovcov z celkového počtu známych taxónov stavovcov SR

Odpady

Ukazovateľ	Merná jednotka	Hodnota
107. Vznik priemyselných a komunálnych odpadov	t/obyvateľ/rok	⁵⁾ 3,75
108. Množstvo zneškodneného odpadu na jedného obyvateľa	t/obyvateľ/rok	0,52
110. Recyklácia a opätovné využívanie odpadov	%	¹⁾ 26,7
111. Zneškodňovanie komunálneho odpadu	t	²⁾ 1 580 000
114. Vznik nebezpečných odpadov	t	1 500 000
115. Dovozy a vývozy nebezpečných odpadov	t	³⁾ 505 180 ⁴⁾ 13 557

¹⁾ podiel využívaných odpadov z celkového množstva vzniknutých odpadov (vrátane ostatných, zvláštnych a nebezpečných)

²⁾ množstvo komunálnych odpadov zneškodnených skládkovaním a spaľovaním

³⁾ množstvo dovážaných odpadov

⁴⁾ množstvo vyvázaných nebezpečných odpadov

⁵⁾ podiel celkového množstva vyprodukovaných odpadov na obyvateľa a rok

ZOZNAM VYBRANÝCH POUŽITÝCH SKRATIEK

AMS	- Automatická monitorovacia stanica
BSC	- Bohunické spracovateľské centrum
BSK₅	- Biochemická spotreba kyslíka - päťdňová
CFCS	- Chlorofluorocarbóny
CSD	- Komisia pre trvaloudržateľný rozvoj
CZO	- Centrum zneškodnenia odpadov
ČMS	- Čiastkový monitorovací systém
ČOV	- Čistiareň odpadových vôd
DPZ	- Diaľkový prieskum Zeme
D.U.	- Dobsonove jednotky
E	- Kriticky ohrozené druhy rastlín
Ed	- Endemické druhy rastlín
EECONET	- European Ecological Network - Európska ekologická sieť
EHK	- Európska hospodárska komisia
EMEP	- European Monitoring and Evaluation Programme - Program pre monitorovanie a hodnotenie diaľkového prenosu znečistenia ovzdušia v Európe
ENO	- Elektráreň Nováky
EOAR	- Ekvivalentná objemová aktivita radónu
ES	- Európske spoločenstvo
EÚ	- Európska únia
EVV	- Environmentálne vhodný výrobok
Ex	- Vyhynuté druhy rastlín
GEF	- Globálny environmentálny fond
GEMS	- Globálny environmentálny monitorovací systém
GIS	- Geografický informačný systém
GS SR	- Geologická služba Slovenskej republiky
HBÚ	- Hlavný banský úrad
HDP	- Hrubý domáci produkt
CHKO	- Chránená krajinná oblasť
CHA	- Chránený areál
CHSK	- Chemická spotreba kyslíka
CHÚ	- Chránené územie
IH	- Imisná hodnota/limit
IRIS	- Integrovaný radiačný a informačný systém
IUCN	- International Union for Conservation of Nature - Medzinárodná únia pre ochranu prírody
IS	- Informačný systém
ISOP	- Informačné stredisko ochrany prírody
ISŽP	- Informačný systém životného prostredia
IZO	- Index znečistenia ovzdušia
JE	- Jadrová elektáreň

KCM	- Koordinovaný cieľový monitoring
KO	- Komunálny odpad
KURS	- Koncepcia územného rozvoja Slovenska
LDS	- Lesná dopravná sieť
LPF	- Lesný pôdny fond
LVÚ	- Lesnícky výskumný ústav
MDPaT SR	- Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky
MHD	- Mestská hromadná doprava
MH SR	- Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
MCHÚ	- Maloplošné chránené územie
MK SR	- Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
MO SR	- Ministerstvo obrany Slovenskej republiky
MP SR	- Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky
MPR	- Mestská pamiatková rezervácia
MPSVaR SR	- Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
MPZ	- Mestská pamiatková zóna
MS SR	- Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky
MŠ SR	- Ministerstvo školstva Slovenskej republiky
MV SR	- Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
MZ SR	- Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
MŽP SR	- Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
NA	- Náučná lokalita
NEL	- Nepolárne extrahovateľné látky
NCH	- Náučný chodník
NKP	- Národná kultúrna pamiatka
NL	- Nerozpustené látky
NMVOCS	- Nemetánové prchavé organické zlúčeniny
NP	- Národný park
NPKC	- Národné pamiatkové a krajinné centrum
NPP	- Národná prírodná pamiatka
NPR	- Národná prírodná rezervácia
NR SR	- Národná rada Slovenskej republiky
OECD	- Organizácia pre ekonomickú spoluprácu a rozvoj
OH	- Odpadové hospodárstvo
OP	- Ochranné pásmo
ORO	- Osobitný režim ochrany
OS	- Odborná skupina
OSN	- Organizácia spojených národov
OÚŽP	- Okresný úrad životného prostredia
OV	- Odpadová voda
PAU	- Polycyklické aromatické uhľovodíky
PCB	- Polychlóvané bifenyly
PD	- Poľnohospodárske družstvo
POH	- Program odpadového hospodárstva
PP	- Prírodná pamiatka
PPF	- Poľnohospodársky pôdny fond
PR	- Prírodná rezervácia
PRLA	- Pamiatková rezervácia ľudovej architektúry
PÚ	- Pamiatkový ústav
PZZ	- Pohotovostné záchranné zariadenie
REZZO	- Register emisií a zdrojov znečisťovania ovzdušia
RAO	- Rádioaktívny odpad
RE	- Rada Európy
RIS	- Regionálny informačný systém
RISO	- Regionálny informačný systém o odpadoch
RL	- Rozpustné látky
RN	- Rozpočtové náklady
RS	- Rehabilitačná stanica

RSTO	- Riadená skládka tuhých odpadov
SAV	- Slovenská akadémia vied
SAŽP	- Slovenská agentúra životného prostredia
SE	- Slovenské elektrárne
SEI	- Stredoeurópska iniciatíva
SHMÚ	- Slovenský hydrometeorologický ústav
SIŽP	- Slovenská inšpekcia životného prostredia
SKŽP	- Slovenská komisia pre životné prostredie
SNP SR	- Správa národných parkov Slovenskej republiky
SPP	- Slovenský plynárenský priemysel
SR	- Slovenská republika
SRZ	- Slovenský rybársky zväz
SSE	- Stredoslovenské elektrárne
SSJ	- Správa slovenských jaskýň
SÚRMS	- Slovenské ústredie radiačnej monitorovacej siete
StVaK	- Stredoslovenské vodárne a kanalizácie
SV	- Skupinový vodovod
ŠFŽP	- Štátny fond životného prostredia
ŠOP	- Štátna ochrana prírody
ŠPR	- Štátna prírodná rezervácia
ŠR SR	- Štátny rozpočet Slovenskej republiky
ŠÚ SR	- Štatistický úrad Slovenskej republiky
ŠZU	- Štátny zdravotný ústav
TANAP	- Tatranský národný park
TE	- Tepelná elektrárňa
TZL	- Tuhé znečisťujúce látky
ÚČOV	- Ústredná čistiareň odpadových vôd
ÚKSÚP	- Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky
UNESCO	- Organizácia Spojených národov pre školstvo, vedu a kultúru
UNEP	- Program pre životné prostredie
ÚPD	- Územnoplánovacia dokumentácia
ÚPKM	- Ústav preventívnej a klinickej medicíny
ÚPN	- Územný plán
ÚPN VÚC	- Územný plán veľkých územných celkov
ÚPO MV SR	- Úrad požiarnej ochrany Ministerstva vnútra SR
ÚSES	- Územný systém ekologickej stability
ÚSÍP	- Ústav systémového inžinierstva a priemyslu
ÚZIŠ	- Ústav zdravotníckych informácií a štúdií
ÚŽP	- Úrad životného prostredia
VaK	- Vodárne a kanalizácie
VE	- Vodná elektrárňa
Vm	- Veľmi zraniteľné druhy rastlín
VN	- Vodná nádrž
VÚC	- Veľký územný celok
VÚP	- Výskumný ústav potravinársky
VÚPÚ	- Výskumný ústav pôdnej úrodnosti
VÚVH	- Výskumný ústav vodného hospodárstva
VVaK	- Východoslovenské vodárne a kanalizácie
Zb.	- Zbierka zákonov
Z.z.	- Zbierka zákonov (od roku 1993)
ZSE	- Západoslovenské elektrárne
ZSJ	- Základná sídelná jednotka
ZUJ	- Základná územná jednotka
ZVaK	- Západoslovenské vodárne a kanalizácie

Oficiálne používané skratky podnikov nie sú uvádzané.

◆ ŠTÁTNE POZNÁVACIE ZNAČKY OKRESOV PODĽA NOVÉHO ÚZEMNOSPRAVNÉHO ČLENENIA POUŽITÉ V MAPKÁCH

Bratislavský kraj	
Bratislava I. až V.	BA, BL
Malacky	MA
Pezinok	PK
Senec	SC
Trnavský kraj	
Trnava	TT, TA
Dunajská Streda	DS
Galanta	GA
Hlohovec	HC
Piešťany	PN
Senica	SE
Skalica	SI
Trenčiansky kraj	
Trenčín	TN, TC
Bánovce nad Bebravou	BN
Iľava	IL
Myjava	MY
Nové Mesto nad Váhom	NM
Partizánske	PE
Považská Bystrica	PB
Prievidza	PD
Púchov	PU
Nitriansky kraj	
Nitra	NR, NI
Komárno	KO
Levice	LV
Nové Zámky	NZ
Šaľa	SA
Topoľčany	TO
Zlaté Moravce	ZM
Žilinský kraj	
Žilina	ZA, ZI
Bytča	BY
Čadča	CA
Dolný Kubín	DK
Kysucké Nové Mesto	KM
Liptovský Mikuláš	LM
Martin	MT
Námestovo	NO
Ružomberok	RK
Turčianske Teplice	TR
Tvrdošín	TS

Banskobystrický kraj	
Banská Bystrica	BB, BC
Banská Štiavnica	BS
Brezno	BR
Lučenec	LC
Detva	DT
Krupina	KA
Poltár	PT
Revúca	RA
Rimavská Sobota	RS
Veľký Krtíš	VK
Zvolen	ZV
Žarnovica	ZC
Žiar nad Hronom	ZH
Prešovský kraj	
Prešov	PO, PV
Bardějov	BJ
Humenné	HE
Kežmarok	KK
Levoča	LE
Medzilaborce	ML
Poprad	PP
Sabinov	SB
Snina	SV
Stará Ľubovňa	SL
Stropkov	SP
Svidník	SK
Vranov nad Topľou	VT
Košický kraj	
Košice I. až IV.	KE, KI
Košice okolie	KS
Gelnica	GL
Michalovce	MI
Rožňava	RV
Sobrance	SO
Spišská Nová Ves	SN
Trebišov	TV

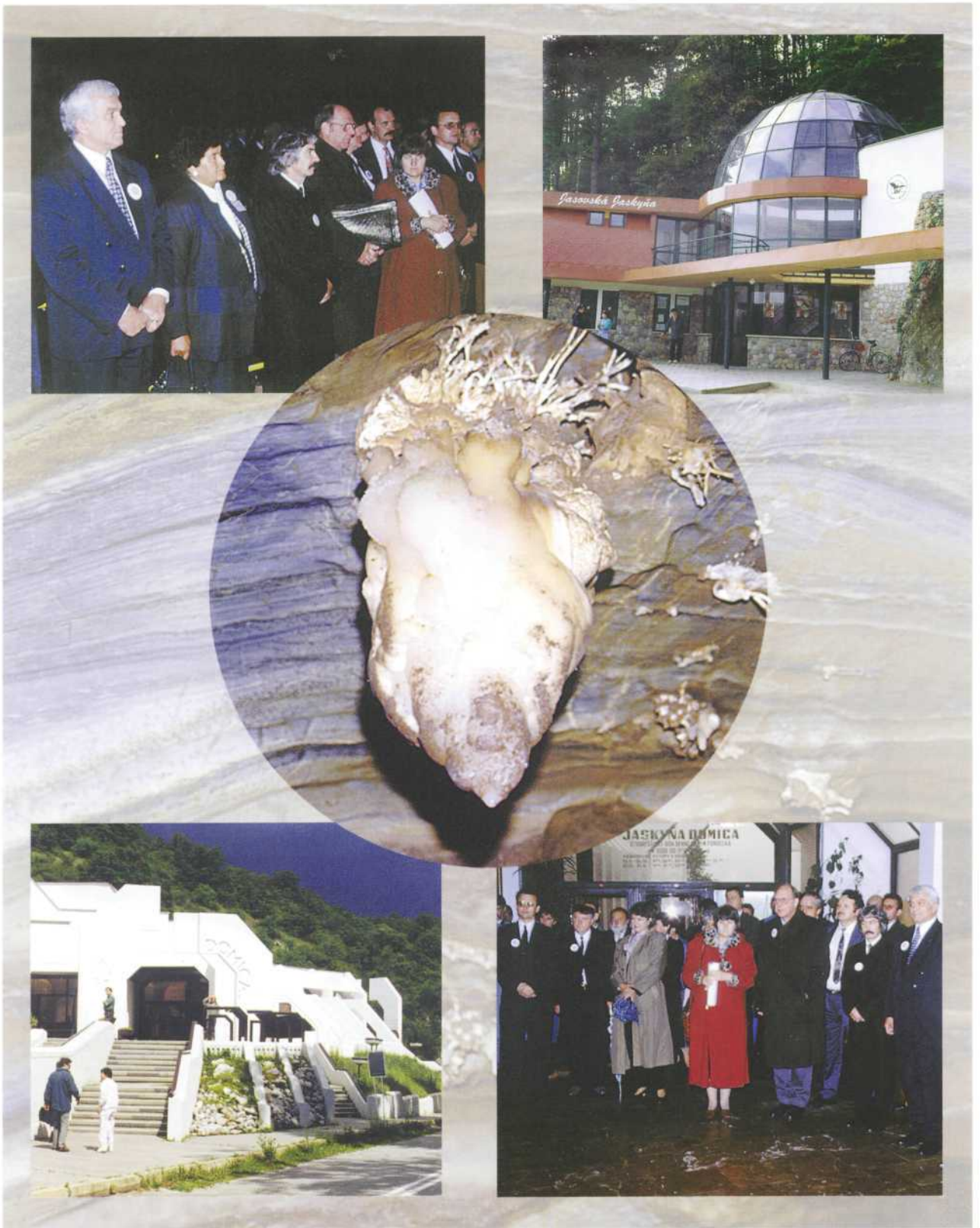
 **TEXTY
K OBRÁZKOM**

- Obálka vpredu   **Sokol rároh** (*Falco cherrug*) - ohrozený a chránený druh fauny Slovenska.
Ľudské a prírodné výtvory: Nový most v Hlavnom meste SR Bratislave a Kamenný vodopád v Národnej prírodnej rezervácii Šomoška v CHKO Cerová vrchovina.
Lalia cibul'konosná (*Lilium bulbiferum*) - chránený druh flóry Slovenska.
- Strana 3   **Ing. Jozef Zlocha**, minister životného prostredia Slovenskej republiky.
- Strana 6   **Ochtinská aragonitová jaskyňa** slávnostne vyhlásená za Svetové prírodné dedičstvo v roku 1996.
- Strana 7   **Regionálna monitorovacia stanica Chopok** zaradená do siete EMEP.
- Strana 13   Aká bola a aká je dnes **emisná situácia v Ružomberku?**
- Strana 30   **Voda pre život** - Starohutský vodopád, vyhlásený MŽP SR v roku 1996 za národnú prírodnú pamiatku.
- Strana 52   **Ochrana anorganickej prírody-** Prírodná pamiatka Andezitové kamenné more.
- Strana 56   Pôda, ktorá čaká na dekontamináciu a zúrodnenie (v Strednogemerskej oblasti).
- Strana 63   **Lykovec jedovatý'** (*Daphne mezereum*).
- Strana 65   Chránený **jež východoeurópsky** (*Erinaceus concolor*).
- Strana 68   **Tatranský národný park** súčasťou Jednotnej siete národných parkov Slovenska v pôsobnosti **Správy národných parkov Slovenskej republiky**, zriadenej MŽP SR v roku 1996.
- Strana 72   Národná kultúrna pamiatka - Drevený kostol sv. Kozmu a Damiána z roku 1709 vo **Venecii - Lukove**.

- Strana 75 Svetové kultúrne dedičstvo **Vlkolíneec** v lete oživa.
- Strana 76 **Banská Bystrica** sa znovu stala krajským mestom a odstraňuje chyby svojej krásy.
- Strana 82 Začalo sa so zatrávnovaním **odvalov lúženca pri bývalej Niklovej huti š.p. Sered'** v Trnavskogalantskej oblasti.
- Strana 98 Dominantný znečisťovateľ v **Košickej oblasti** - VSŽ a.s. Košice.
- Strana 118 **Účinky vplyvu environmentálnych rizík** môžu končiť na operačnom stole.
- Strana 119 **Rizikové faktory** ohrozujú človeka najmä prostredníctvom kontaminovanej vody a potravy (v Strednopohronskej oblasti).
- Strana 128 Ktoré **potraviny** nám viac škodia? Vyberte si!
- Strana 129 Smrtiaci zásah z vesmíru do stredy terča cez **ozónovú dieru**.
- Strana 132 Aké tajomstvá skrývaš **skládka** v podhorí?
- Strana 141 Takto sme boli zvyknutí ukladať **odpad** (v doline Rimavy medzi Hnúšťou a Hačavou).
- Strana 142 **Požiarovosť** v SR naďalej rastie a spôsobuje škody.
- Strana 145 **Po veternej smršti** 8. júla 1996 na strednom Slovensku.
- Strana 146 **Starostlivosť o životné prostredie** miest a obcí - zrkadlo práce ich samospráv (v Mestskej pamiatkovej rezervácii Banská Bystrica).
- Strana 149 Vyhláškou MŽP SR č. 293/1996 Z.z. sa aj **Ochtinská aragonitová jaskyňa** stala národnou prírodnou pamiatkou a podlieha právnej ochrane najvyššieho 5. stupňa.
- Strana 151 Vidiš, takto sa vyrába **recyklovaný papier**.
- Strana 153 **Pred vstupom do Európskej únie** (budova EÚ v Bruseli).
- Strana 162 **Slovenská republika ako prvý štát v strednej a východnej Európe vydala AGENDU 21 a 132 ukazovateľov trvalo udržateľného rozvoja** a môže pristúpiť v praxi odvetvovo i regionálne na všetkých úrovniach k jej uplatňovaniu.
- Strana 165 Tam, kde nestačí ani múdrosť sovy, napomôže **zoznam skratiek** (chránená myšiarka ušatá - *Asio otus*).
- Strana 169 **Vysokoškóľáci - environmentalisti** z Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského už tradične vykonávajú strážne služby v národných parkoch (na hrebeni **Národného parku Nízke Tatry**).

- Strana 171   Ochraňujme **historické štruktúry krajiny a krajinnú diverzitu.**
(zrúcaniny Plavečského hradu).
- Strana 172-   „Rozbúchalo sa Srdce Hrádku“ v **Ochtinskej aragonitovej jaskyni** pri
slávnostnom vyhlásení prvej lokality Svetového prírodného dedičstva na
Slovensku 13. septembra 1996 a areály jaskýň Svetového dedičstva dostali novú
tvár.
- Strana 173   **Základné informácie** sú nevyhnutné pre orientáciu v teréne i v publikáciách
(dvojazyčné informačné tabule v Pieninskom národnom parku).
- Strana 175   Na nás všetkých záleží, aby nekvapla **posledná kvapka.**
- Obálka vzadu   Výzdoba **Gombaseckej jaskyne** - súčasť Svetového prírodného dedičstva.
Ľudské a prírodné výtvory: Nový zámok vo Svetovom kultúrnom dedičstve
Banská Štiavnica a Prírodná pamiatka Krková skala v CHKO Veľká Fatra.
Chránená **snežienka jarná** (*Galanthus nivalis*) - často devastovaný symbol jari.

PREDSLOV	3
L KOMPLEXNÝ MONITOROVACÍ A INFORMAČNÝ SYSTÉM ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA	7
ENVIRONMENTÁLNY INFORMAČNÝ SYSTÉM	7
ENVIRONMENTÁLNY MONITOROVACÍ SYSTÉM	8
Celoplošný monitoring životného prostredia	8
Regionálny a účelový monitoring životného prostredia	11
DIAĽKOVÝ PRIESKUM ZEME	12
II. ZLOŽKY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ICH OCHRANA	13
OVZDUŠIE	13
Emisná situácia	13
Imisná situácia	19
Atmosferické zrážky	26
Troposferický ozón	27
Diaľkové šírenie látok znečisťujúcich ovzdušie	28
VODA	30
Povrchové vody	30
Podzemné vody	40
Odpadové vody	47
Vodovody a kanalizácie	47
Pitná voda	51
HORNINY	52
Geologické faktory	52
Bilancia zásob výhradných ložísk	54
PÔDA	56
Bilancia plôch	56
Kontaminácia pôdy	56
Erózia pôd	60
RASTLINSTVO	63
ŽIVOČÍŠTVO	65

III. OCHRANA PRÍRODY A TVORBA KRAJINY	68
PRÍRODNÉ DEDIČSTVO	68
KULTÚRNE DEDIČSTVO V KRAJINE A JEHO OCHRANA	72
PODIEL SR NA SVETOVOM KULTÚRNOM A PRÍRODNOM DEDIČSTVE	75
KRAJINA A URBANIZÁCIA	76
Územné plánovanie a územnoplánovacia dokumentácia	76
Územný systém ekologickej stability	77
Osídlenie a demografický vývoj	77
Štruktúra plôch podľa krajov SR	79
IV. STAV ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA VO VYBRANÝCH REGIÓNOCH	82
ENVIRONMENTÁLNA REGIONALIZÁCIA	82
Bratislavská oblasť	83
Trnavskogalantská oblasť	85
Hornonitrianska oblasť	87
Hornopovažská oblasť	88
Strednopohronská oblasť	89
Strednospišská oblasť	91
Strednogemerská oblasť	93
Košická oblasť	95
Stredozemplínska oblasť	96
V. PRÍČINY A DÔSLEDKY STAVU ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA	98
VPLYVY HOSPODÁRSKÝCH ODVETVÍ NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	98
Priemysel	98
Ťažba surovín	100
Energetika, teplárenstvo a plynárenstvo	102
Poľnohospodárstvo	106
Lesné hospodárstvo	109
Doprava	114
ZDRAVOTNÝ STAV OBYVATELSTVA	116
VI. RIZIKOVÉ FAKTORY V ŽIVOTNOM PROSTREDÍ	119
FYZIKÁLNE RIZIKOVÉ FAKTORY	119
Radičná situácia	119
Rádioaktívny odpad	122
Hluk	125
CHEMICKÉ RIZIKOVÉ FAKTORY	126
Chemické látky	126
Cudzorodé látky v potravinovom reťazci	127
OHROZENIE OZÓNOVEJ VRSTVY	129
ODPADY	132
Bilancia vzniku odpadov	132
Nakladanie s odpadmi	134
Zneškodňovanie odpadov	136
Nakladanie s komunálnym odpadom	137
Dovoz, vývoz a tranzitná preprava odpadov	139
HAVÁRIE A ŽIVELNÉ POHROMY	142
Havarijné zhoršenie kvality vôd	142
Požiarovosť	143

Veterná smršť	144
Zosuvy	145
VII. STAROSTLIVOSŤ O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	146
EKONOMIKA STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	146
Štátny rozpočet a investičná politika	146
Štátny fond životného prostredia Slovenskej republiky	147
Ekonomické nástroje	148
ENVIRONMENTÁLNE PRÁVO	149
POSUDZOVANIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	150
ENVIRONMETÁLNE HODNOTENIE A OZNAČOVANIE VÝROBKOV	150
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA	151
VIII. MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA	153
MEDZINÁRODNÉ ORGANIZÁCIE	153
MEDZINÁRODNÉ DOHOVORY	154
DVOJSTRANNÉ VZŤAHY	155
PROGRAMY A PROJEKTY SPOLUPRÁCE	156
MULTILATERÁLNA POMOC	156
BILATERÁLNA POMOC	158
IX. UKAZOVATELE TRVALO UDRŽATELNÉHO ROZVOJA	162
ZOZNAM VYBRANÝCH POUŽITÝCH SKRATIEK	165
TEXTY K OBRÁZKOM	169

